

7

เลขเตอร้ออฟเครดิต

กรณีศึกษาที่ 1

คำพิพากษาฎีกาที่ 1246/2544

ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) โจทก์
บริษัทเสรีเคมีเกษตรและอุตสาหกรรม จำกัด ที่ 1 กับพวก จำเลย

เรื่อง การค้าระหว่างประเทศ เลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสต์รีซีท
คำประกัน จำนอง

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า โจทก์เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้แก่จำเลยที่ 1 สำหรับการสั่งซื้อสินค้า โดยโจทก์ชำระหนี้ค่าสินค้าทุกรายการแทนจำเลยที่ 1 ไปเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจำเลยที่ 1 ทำสัญญาทรัสต์รีซีทให้ไว้แก่โจทก์เพื่อขอรับเอกสารสำหรับออกสินค้าที่ส่งมาจากต่างประเทศจำนวน 3 ฉบับ จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ทำสัญญาคำประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 โดยชอบรับผิดอย่างถูกหนี้ร่วมและจำเลยที่ 2 จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 ไว้กับโจทก์

เมื่อหนี้ตามสัญญาทรัสต์รีซีทแต่ละฉบับครบกำหนด จำเลยที่ 1 ไม่ชำระหนี้ตามสัญญาโจทก์จึงมีหนังสือบอกเลิกสัญญาต่าง ๆ ที่จำเลยที่ 1 ทำไว้กับโจทก์ พร้อมทั้งทวงถามให้จำเลยทั้งห้าชำระหนี้พร้อมทั้งบอกกล่าวบังคับจำนองแก่จำเลยที่ 2 แต่จำเลยทั้งห้าเพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลยทั้งห้าร่วมกันหรือแทนกันชำระเงินจำนวน 1,833,663.39 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 21 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 1,485,271.05 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

หากจำเลยทั้งห้าไม่ชำระหนี้หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนองของจำเลยที่ 2 ออกขายทอดตลาดบังคับจำนอง และยึดทรัพย์อื่นของจำเลยทั้งห้าออกขายทอดตลาด นำเงินสุทธิจากการขายทอดตลาดชำระหนี้แก่โจทก์จนกว่าจะชำระครบถ้วน

จำเลยทั้งห้าให้การว่า จำเลยที่ 1 ประกอบธุรกิจเคมีเกษตรและเป็นลูกค้าของโจทก์ตั้งแต่ปี 2529 จำเลยที่ 1 ทำสัญญาประเภทต่าง ๆ โดยมีจำเลยที่ 2 จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็น

ประกันไว้กับโจทก์ ในการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ โจทก์ให้วงเงินสินเชื่อแก่จำเลยที่ 1 จำนวน 130,000,000 บาท แต่โจทก์ไม่ยอมปล่อยเงินให้แก่จำเลยที่ 1 ทั้งหมดจนกระทั่งปี 2539 โจทก์ปล่อยเงินให้จำเลยที่ 1 ได้เพียง 70,000,000 บาท

ทำให้จำเลยที่ 1 ประสบปัญหาในการประกอบธุรกิจ จนทำให้จำเลยที่ 1 ไม่สามารถชำระหนี้แก่โจทก์ได้ รวมทั้งหนี้ตามสัญญาทรัพย์สินในคดีนี้ การที่โจทก์หยุดปล่อยสินเชื่อแก่จำเลยที่ 1 ถือว่าโจทก์เป็นฝ่ายผิดสัญญา โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยทั้งห้าเป็นคดีนี้ การคิดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของโจทก์ไม่ถูกต้องและโจทก์ไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ยจากจำเลยทั้งห้าในอัตราร้อยละ 21 ต่อปี นับแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2541 เพราะโจทก์บอกเลิกสัญญาทุกประเภทกับจำเลยทั้งห้าแล้ว

โจทก์มีสิทธิคิดดอกเบี้ยจากจำเลยเพียงอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ดอกเบี้ยที่โจทก์เรียกร้องมาจึงไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ยกฟ้อง

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันหรือแทนกันชำระเงิน 1,833,663.39 บาทพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 21 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ 17 พฤศจิกายน 2541) จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวนี้ ถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคาร โจทก์มีประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากลูกค้าต่ำกว่าอัตรานี้ ก็ให้คิดตามอัตราที่ประกาศนั้น แต่ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 21 ต่อปี

หากจำเลยทั้งห้าไม่ชำระหนี้หรือชำระไม่ครบให้ยึดที่ดิน โฉนดเลขที่ 4106 , 4110 ,30485,42467 ตำบลแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ขายทอดตลาดนำเงินมาชำระให้โจทก์หากไม่พอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งห้าขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน ให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ 5,000 บาท

จำเลยทั้งห้าอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชน จำกัด ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข จ.1 โจทก์มอบอำนาจให้นายชาติ ศิริพานิชกร เป็นผู้มีอำนาจ

ดำเนินคดีแทน มีอำนาจแต่งตั้งทนายความและมอบอำนาจช่วงได้ ผู้รับมอบอำนาจโจทก์มอบอำนาจช่วงให้นายอัคนีโรจน์ ก้องพนาศักดิ์ เป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีนี้กับจำเลยทั้งห้าตามหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข ๑.2 และ ๑.3

จำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด มีจำเลยที่ 3 ที่ 4 และที่ 5 เป็นกรรมการ โดยกรรมการคนใดคนหนึ่งลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัทกระทำการแทนบริษัทได้ จำเลยที่ 1 เป็นลูกค้าโจทก์ นอกจากจะเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันกับโจทก์แล้ว จำเลยที่ 1 ตกลงให้โจทก์ดำเนินการเกี่ยวกับการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศแทนโดยการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต โจทก์จะชำระค่าสินค้าแทนจำเลย เมื่อสินค้ามาถึงประเทศไทยแล้ว

จำเลยที่ 1 จะทำสัญญาทรัสต์รีซีทให้ไว้แก่โจทก์ เพื่อนำสินค้าออกจากกรมศุลกากรไปจำหน่าย โดยให้สัญญาว่าจะชำระค่าธรรมเนียมและค่าคอมมิชชั่นแก่โจทก์ หากพ้นกำหนดตามสัญญาแล้วจำเลยที่ 1 ไม่ชำระ ยินยอมให้โจทก์คิดดอกเบี้ยในอัตราสูงสุด การคิดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศให้คิดในวันที่สัญญาทรัสต์รีซีทครบกำหนด จำเลยที่ 1 เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตสั่งซื้อสินค้าประเภทสารอาหารทางการเกษตร และทำสัญญาทรัสต์รีซีทกับโจทก์รวม 3 ฉบับ ลงวันที่ 26 มีนาคม 2540 , 7 พฤษภาคม 2540 และ 24 กรกฎาคม 2540 เป็นเงิน 12,887 ดอลลาร์สหรัฐ 13,740 ดอลลาร์สหรัฐ และ 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ

ครบกำหนดชำระวันที่ 27 สิงหาคม 2540 , 18 สิงหาคม 2540 และ 8 มกราคม 2541 ตามลำดับ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันครบกำหนดของสัญญาแต่ละฉบับ 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 34.15 บาท 33 บาท และ 53.70 บาท คิดเป็นเงินไทย 440,091.05 บาท 439,680 บาทและ 805,500 บาท ตามลำดับ ตามสัญญาทรัสต์รีซีท เอกสารหมายเลข ๑.10 ถึง ๑.12 เพื่อเป็นหลักประกัน จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ทำสัญญาค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 หลายครั้ง

ตั้งแต่ปี 2530 จนในปี 2536 จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ทำสัญญาค้ำประกันร่วมกันในวงเงิน 100,000,000 บาท และในปี 2539 จำเลยที่ 3 ถึงที่ 5 ทำสัญญาค้ำประกันร่วมกันอีกในวงเงิน 32,000,000 บาท ตามสัญญาค้ำประกันเอกสารหมายเลข ๑.22 และ ๑.23 นอกจากนั้น จำเลยที่ 2 ยังได้จดทะเบียนจำนองและทำบันทึกขิ้นเงินจำนองที่ดิน โฉนดเลขที่ 4110 และ 4106 ตำบลแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เป็นประกันหนี้จำเลยที่ 1 แก่โจทก์

จนในปี 2536 จำเลยที่ 2 ทำสัญญาจำนองที่ดินทั้งสองแปลงในวงเงิน 110,000,000 บาท และได้จดทะเบียนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 30485 และ 42467 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 โฉนด เป็นการเพิ่มหลักทรัพย์แต่ไม่เพิ่มวงเงิน ตามสัญญาจำนองบันทึกค่อท้ายสัญญาจำนอง บันทึกขึ้นเงินจำนอง และบันทึกปรับอัตราดอกเบี้ยเอกสารหมายเลข จ.13 ถึง จ.16 และ จ.18 ถึง จ.21

โจทก์คิดอัตราดอกเบี้ยระหว่างผิดนัดตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2535 เป็นต้นไป และตามประกาศธนาคาร โจทก์ที่ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของโจทก์ทุกแห่ง ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศธนาคารโจทก์ เอกสารหมายเลข จ.24 และ จ.25 เมื่อถึงกำหนดชำระเงิน จำเลยที่ 1 ไม่ยอมชำระแก่โจทก์ โจทก์มีมติตามทวงถามและบอกเลิกสัญญา โดยให้ทนายความมีจดหมายไปยังจำเลยทุกรายพร้อมบอกกล่าวบังคับจำนองจำเลยที่ 2 โดยไปรษณีย์ลงทะเบียนและประกาศหนังสือพิมพ์ ตามใบไปรษณีย์ตอบรับและหนังสือพิมพ์สายกลางเอกสารหมายเลข จ.29 ถึง จ.34

จำเลยทั้งห้าเห็นว่า โจทก์ปล่อยเงินสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ 1 ไม่เพียงพอใช้หมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ ทำให้จำเลยที่ 1 ขาดสภาพคล่อง จำเลยที่ 1 เคยเจรจาขอที่ดินที่จำนองเป็นประกันค้ำบางส่วน เพื่อไปขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินอื่น เพราะราคาประเมินที่ดินของจำเลยมีมูลค่าสูงกว่าสินเชื่อที่โจทก์ให้แก่จำเลยที่ 1 เป็นจำนวนมากแต่โจทก์ไม่ยินยอม จำเลยที่ 1 ไม่สามารถหาแหล่งเงินจากที่อื่นมาสนับสนุนได้ เพราะหลักทรัพย์ทั้งหมดอยู่กับโจทก์ หลังจากจำเลยที่ 1 ขาดสภาพคล่องแล้ว

ในการสั่งซื้อสินค้าแต่ละครั้ง โจทก์มีเงื่อนไขให้จำเลยที่ 1 ต้องนำเช็คของลูกค้านำมาค้ำประกันกับโจทก์ โดยคิดเพิ่มอีกร้อยละ 10 จากราคาเต็มจำนวนของสินค้านั้น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 มีความสามารถในการชำระค่าสินค้าที่ขออนุมัติสั่งซื้อนั้น และภายหลังโจทก์รับเช็คไว้แต่ไม่ยอมเปิดเช็คเดออร์ออฟเครดิตเพื่อสั่งซื้อสินค้าให้จำเลยที่ 1

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังชัดในเบื้องต้นว่า จำเลยที่ 1 เป็นลูกค้านำโจทก์ จำเลยที่ 1 ตกกลงให้โจทก์ดำเนินการเกี่ยวกับการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศโดยการเปิดเช็คเดออร์ออฟเครดิตคือ โจทก์จะชำระค่าสินค้าแทนจำเลยที่ 1 เมื่อสินค้ามาถึงประเทศไทยแล้วจำเลยที่ 1 จะมาทำ

สัญญาบัตรบริษัทให้ไว้แก่โจทก์เพื่อนำสินค้าออกจากกรมศุลกากรไปจำหน่าย รวมสัญญาบัตรบริษัทที่จำเลยที่ 1 ทำไว้แก่โจทก์เป็นจำนวน 3 ฉบับ คือตามเอกสารหมายเลข 10 11 และ 12

จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 คำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ 1 ตามสัญญาคำประกันเอกสารหมายเลข 22 และ 23 นอกจากนั้น จำเลยที่ 2 ยังได้จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันตามเอกสารหมายเลข 13 ถึง 16 และ 18 ถึง 21 คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกตามอุทธรณ์ของจำเลยทั้งห้าข้อ 2 และข้อ 4 โดยจำเลยทั้งห้าอุทธรณ์ว่า ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางไม่รับฟังพยานหลักฐานของจำเลยทั้งห้าที่นำสืบว่า จำเลยที่ 1 นำเช็คจากลูกค้านำชำระหนี้แก่โจทก์และโจทก์เรียกเก็บเงินตามเช็คดังกล่าวแล้ว โดยวินิจฉัยว่าเป็นการนำสืบที่แตกต่างจากคำให้การนั้น เป็นการไม่ชอบ

ในข้อนี้ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเห็นว่า ตามคำให้การของจำเลยทั้งห้า จำเลยทั้งห้าต่อสู้ว่า จำเลยที่ 1 ไม่สามารถชำระหนี้แก่โจทก์ได้เนื่องจากโจทก์ไม่ยอมปล่อยเงินให้แก่จำเลยที่ 1 ตามวงเงินเงินจำเลยที่ 1 ประสบปัญหาทางการเงิน เท่ากับยอมรับว่าจำเลยที่ 1 ยังไม่ได้ชำระหนี้แก่โจทก์ตามฟ้อง การนำสืบของจำเลยทั้งห้าในข้อนี้จึงเป็นการนำสืบนอกคำให้การ ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางไม่รับฟังพยานหลักฐานตามข้อนำสืบดังกล่าวจึงชอบแล้ว อุทธรณ์จำเลยทั้งห้าข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

จำเลยทั้งห้าอุทธรณ์ในข้อ 3 ว่า เมื่อมีการบอกเลิกสัญญาแล้วคู่กรณีต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิม ดังนั้น นับแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2541 อันเป็นวันบอกเลิกสัญญา โจทก์คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 21 ต่อไปไม่ได้ คงคิดได้เพียงอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เท่านั้น ในข้อนี้ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเห็นว่า การบอกเลิกสัญญาบัตรบริษัท เอกสารหมายเลข 9 10 และ 11 เพื่อให้จำเลยที่ 1 นำเงินค่าสินค้า ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่โจทก์ชำระแทนจำเลยที่ 1 ไปแล้วคืน โจทก์ทันทีพร้อมดอกเบี้ย เป็นผลเพียงให้สัญญาบัตรบริษัทสิ้นสุดลง

ส่วนความผูกพันตามสัญญาที่ล่วงมาแล้วก่อนมีการบอกเลิกสัญญายังคงมีเหมือนเดิม กรณีไม่อาจนำเรื่องการกลับคืนสู่ฐานะเดิมมาใช้บังคับดังอุทธรณ์ของจำเลยทั้งห้าได้ อย่างไรก็ตาม การที่ข้อ 4 และข้อ 7 ของสัญญาบัตรบริษัทดังกล่าวให้สิทธิโจทก์คิดดอกเบี้ยผิคนัดจากจำเลยที่ 1 ในอัตราสูงสุดที่ธนาคารโจทก์เรียกเก็บได้ตามประกาศธนาคาร โจทก์ และธนาคาร โจทก์คิดดอกเบี้ยจากจำเลยที่ 1 เมื่อผิคนัดในอัตราที่โจทก์ประกาศเป็นอัตราสูงสุดที่เรียกเก็บได้จากลูกหนี้ที่ผิคนัด

เงื่อนไข ซึ่งสูงกว่าอัตราเงินเชื่อทั่วไปของธนาคารโจทก์ โดยตามสัญญาบัตรที่ ๑๑ เอกสารหมายเลข ๑.๑๐ นับแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๐ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ผิดนัด

โจทก์คิดดอกเบี้ยจากจำเลยที่ ๑ ในอัตราร้อยละ ๒๒ ต่อปี สูงกว่าอัตราร้อยละ ๑๙.๕ ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราสำหรับเงินเชื่อทั่วไปในช่วงเวลาเดียวกันอยู่ร้อยละ ๒.๕ ต่อปี จากนั้นคิดเพิ่มขึ้นอีกสองครั้งเป็นร้อยละ ๒๓ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๐ และร้อยละ ๒๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๑ แล้วคิดลดลงเหลือร้อยละ ๒๑ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๑ เป็นต้นมา สำหรับตามสัญญาบัตรที่ ๑๑ เอกสารหมายเลข ๑.๑๑ นับแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๐ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ผิดนัด โจทก์คิดดอกเบี้ยเอาจากจำเลยที่ ๑ ในอัตราร้อยละ ๒๓ ต่อปี สูงกว่าอัตราร้อยละ ๒๐.๕ ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราสำหรับเงินเชื่อทั่วไปในช่วงเวลาเดียวกันอยู่ร้อยละ ๒.๕ ต่อปี

จากนั้นคิดเพิ่มขึ้นอีกครั้งเป็นร้อยละ ๒๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๑ แล้วคิดลดลงเหลือร้อยละ ๒๑ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๑ เป็นต้นมา ส่วนตามสัญญาบัตรที่ ๑๑ เอกสารหมายเลข ๑.๑๒ นับแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ผิดนัด โจทก์คิดดอกเบี้ยเอาจากจำเลยที่ ๑ ในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี สูงกว่าร้อยละ ๒๑ ต่อปี สำหรับเงินเชื่อทั่วไปในช่วงเวลาเดียวกันอยู่ร้อยละ ๔ ต่อปี จากนั้นลดลงมาเหลือร้อยละ ๒๑ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๑ เป็นต้นมา ปรากฏตามประกาศธนาคารโจทก์และตารางอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อของธนาคารโจทก์เอกสารหมายเลข ๑.๒๕ และตารางแสดงภาระหนี้ตามสัญญาบัตรที่ ๑๑ แต่ละฉบับ เอกสารหมายเลข ๑.๒๖ ๑.๒๗ และ ๑.๒๘ ดอกเบี้ยที่โจทก์คิดเอาจากจำเลยที่ ๑ สูงกว่าดอกเบี้ยสำหรับเงินเชื่อทั่วไปโดยอาศัยสิทธิตามข้อสัญญามีลักษณะเป็นการกำหนดค่าสินไหมทดแทนความเสียหายไว้ล่วงหน้าดังกล่าว จึงเข้าลักษณะเป็นเบี้ยปรับตามสัญญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๓ วรรคหนึ่งให้อำนาจศาลที่จะลดลงเป็นจำนวนพอสมควรได้ เมื่อได้คำนึงถึงทางได้เสียทุกอย่างของโจทก์ในคดีนี้ ตลอดจนจนสถานะเศรษฐกิจและการเงินแล้ว เห็นสมควรลดเบี้ยปรับให้ต่ำลง โดยนับแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๐ , ๒ ตุลาคม ๒๕๔๐ และ ๘ มกราคม ๒๕๔๑ อันเป็นวันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัดตามสัญญาบัตรที่ ๑๑ เอกสารหมายเลข ๑.๑๐ ๑.๑๑ และ ๑.๑๒ ตามลำดับ ให้โจทก์คิดดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินที่ค้างชำระตามสัญญาแต่ละฉบับดังกล่าวได้ในอัตราร้อยละ ๒๑.๕ ต่อปี ถึงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นวันก่อนวันที่โจทก์ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยที่เรียกจากลูกหนี้ที่ผิดเงื่อนไขลงเหลือร้อยละ ๒๑ ต่อปี และนับจากวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๑ ในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี จนกว่าจะชำระเสร็จ

สำหรับอัตราดอกเบี้ยหลังฟ้องนั้น หาก ธนาคาร โจทก์มีประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากลูกหนี้ที่ผิดเงื่อนไขต่ำกว่าร้อยละ 21 ต่อปี ก็ให้คิดตามอัตราที่ประกาศนั้น

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งห้าชำระต้นเงินตามสัญญาทรัพย์สินที่ เอกสารหมาย จ.10 จ.11 และ จ.12 จำนวน 440,091.05 บาท 239,680 บาท และ 805,500 บาท ตามลำดับ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 21.5 ต่อปี จากต้นเงินตามสัญญาแต่ละฉบับดังกล่าว นับแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2540 , 2 ตุลาคม 2540 และ 8 มกราคม 2541 ตามลำดับ ถึงวันที่ 13 กันยายน 2541 และอัตราร้อยละ 21 ต่อปี นับแต่วันที่ 14 กันยายน 2541 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

สำหรับอัตราดอกเบี้ยนับแต่วันถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 17 พฤศจิกายน 2541) นั้น หากธนาคาร โจทก์มีประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากลูกหนี้ที่ผิดเงื่อนไขต่ำกว่าร้อยละ 21 ต่อปี ก็ให้คิดตามอัตราที่ประกาศนั้น ให้จำเลยทั้งห้าใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้แทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความให้ 5,000 บาท นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

นายวิชัย วิวิตเสวี

นายพินิจ เพชรรุ่ง

นายพิชิต คำแฝง

ลงวันที่ 30 มีนาคม 2544 : อ่างอิงคดีศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
คดีหมายเลขแดงที่ กค. 131/2543

ให้นักศึกษาวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นกรณีศึกษานี้

กรณีศึกษาที่ 2

คำพิพากษาฎีกาที่ 1616/2545

ธนาคารโอเวอร์ซี-ไชนีส แบงกิง คอร์ปอเรชั่น จำกัด โจทก์
ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยมัยอิมพอร์ต ที่ 1 กับพวกรวม 5 คน จำเลย

เรื่อง การค้าระหว่างประเทศ เลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสต์รีซีท คำประกัน
(ชั้นขออุทธรณ์อย่างคนอนาถา)

คดีสืบเนื่องจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาให้
จำเลยทั้งห้าร่วมกันชำระเงินจำนวน 1,188,982.29 บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ จำเลยทั้งห้า
อุทธรณ์พร้อมกับยื่นคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์
2544 แต่จำเลยทั้งห้าไม่มาสาบานตัวให้คำชี้แจงว่าตนไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียดำเนินคดีศาล
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคน
อนาถาในชั้นอุทธรณ์

ต่อมาจำเลยทั้งห้ายื่นคำร้องลงวันที่ 21 มีนาคม 2544 ขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาใน
ชั้นอุทธรณ์อีก ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งว่า กรณีตามคำร้อง
ของจำเลยทั้งห้าเป็นการยื่นคำร้องเข้ามาใหม่

ถือไม่ได้ว่ายื่นคำร้องมาพร้อมกับอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
แพ่ง มาตรา 156 วรรคแรก และมีใช้กรณีขอให้ศาลพิจารณาคำขอใหม่ ประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่ง มาตรา 156 วรรคสี่ จึงให้ยกคำร้อง

จำเลยทั้งห้ายื่นคำร้องลงวันที่ 5 เมษายน 2544 ว่า การที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและ
การค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งยกคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ ฉบับลง
วันที่ 21 มีนาคม 2544 เป็นการไม่ชอบ

เพราะการที่จำเลยทั้งห้ายื่นคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ดังกล่าวเพื่อขอให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ตามอุทธรณ์ที่จำเลยทั้งห้าได้ยื่นไว้แล้ว ซึ่งยังอยู่ในระยะเวลาในการวางเงินค่าธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์

การยื่นคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ดังกล่าวจึงเป็นการยื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 156 ขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางสั่งเพิกถอนคำสั่ง กับมีคำสั่งให้ได้ส่วนคำร้องดังกล่าวและอนุญาตให้จำเลยทั้งห้าดำเนินคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งว่า ตามคำร้องไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำสั่ง จึงให้ยกคำร้อง

จำเลยทั้งห้าอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ปรากฏตามสำนวนว่า จำเลยทั้งห้ายื่นอุทธรณ์พร้อมกับยื่นคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ฉบับแรกเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 และขอคัดการสำนวนตน

แต่ต่อมาจำเลยทั้งห้าไม่มาสำนวนตนตามกำหนด ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจึงสั่งยกคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาฉบับแรก ต่อมาจำเลยทั้งห้ายื่นคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ ฉบับที่ 2 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2544

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง มีคำสั่งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2544 ว่า กรณีตามคำร้องเป็นการยื่นคำร้องเข้ามาใหม่จึงถือไม่ได้ว่ายื่นมาพร้อมอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 156 วรรคแรก และมีได้เป็นการร้องขอต่อศาลให้พิจารณาคำขอนั้นใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 156 วรรคสี่ ทั้งข้อเท็จจริงตามคำร้องก็มีใช่เป็นกรณีมีเหตุสุดวิสัย กรณีไม่มีเหตุสมควร ให้ยกคำร้อง

ต่อมาวันที่ 30 มีนาคม 2544 ทนายจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ยื่นคำร้องว่า ได้ตรวจทราบคำสั่งศาลที่สั่งยกคำร้องขอคำเนิ่นคดีอย่างคนอนาถาฉบับที่ 2 ดังกล่าวในวันที่ 30 มีนาคม 2544 แล้ว จำเลยทั้งห้าเห็นว่า คำสั่งศาลดังกล่าวคลาดเคลื่อนต่อข้อกฎหมายและประสงค์จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ จึงขอขยายระยะเวลายื่นคำร้องออกไป 8 วัน นับแต่วันครบกำหนด ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งยกคำร้อง

ต่อมาวันที่ 5 เมษายน 2544 จำเลยทั้งห้าจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งที่ยกคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาชั้นอุทธรณ์ฉบับที่ 2 ดังกล่าว โดยอ้างว่าเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งยกคำร้องเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2544 หลังจากนั้นวันที่ 23 เมษายน 2544 จำเลยทั้งห้าจึงยื่นอุทธรณ์ ต่อศาลฎีกาได้แย้งคำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่สั่งยกคำร้องของจำเลยทั้งห้าที่ขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบดังกล่าว

โดยอ้างว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเห็นว่า เมื่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งยกคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ของจำเลยทั้งห้า ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2544

ด้วยเหตุที่จำเลยทั้งห้ามิได้ยื่นคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาดังกล่าวพร้อมอุปรณ์ ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 156 วรรคแรก นั้น เป็นการที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางได้วินิจฉัยในข้อกฎหมายเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ของจำเลยทั้งห้าว่าชอบด้วยบทกฎหมายดังกล่าวหรือไม่ เมื่อศาลดังกล่าววินิจฉัยว่า เป็นการยื่นคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาโดยไม่ชอบและยกเรื่องดังกล่าว

คำสั่งของศาลที่วินิจฉัยข้อกฎหมายเช่นนี้มิใช่การดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ และหากจำเลยทั้งห้าเห็นว่าคำสั่งของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ให้ยกคำร้องดังกล่าวเป็นการวินิจฉัยข้อกฎหมายโดยไม่ถูกต้องอย่างไร

จำเลยทั้งห้าก็อุทธรณ์คำสั่งศาลที่วินิจฉัยข้อกฎหมายและมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ของจำเลยทั้งห้าดังกล่าว นั้น อันเป็นคำวินิจฉัยในปัญหาตามที่จำเลยทั้งห้าประสงค์จะได้แย้งคัดค้านที่แท้จริง โดยต้องยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนด 7 วัน

นับแต่วันมีคำสั่ง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 มาตรา 38 ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 156 วรรคห้า

ไม่ใช่กรณีที่จำเลยทั้งห้าจะขอให้ศาลสั่งเพิกถอนคำสั่งยกคำร้องขอคำเนนคดีอย่างคน
อนาถาของจำเลยทั้งห้าดังกล่าวได้โดยอ้างว่าคำสั่งศาลดังกล่าวเป็นการคำเนนกระบวนการพิจารณาที่
ผิดระเบียบแต่อย่างใด และ

เมื่อจำเลยทั้งห้าได้ทราบคำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ
กลางที่สั่งยกคำร้องขอคำเนนคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2544
เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2544 แล้ว

แต่จำเลยทั้งห้าไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่าง
ประเทศกลางดังกล่าวต่อศาลฎีกาภายในกำหนด 7 วัน ตามบทกฎหมายดังกล่าวมาข้างต้น จึงไม่มี
เหตุที่ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศจะวินิจฉัยและพิพากษา
กลับคำสั่งของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่สั่งยกคำร้องขอคำเนน
คดีอย่างคนอนาถาชั้นอุทธรณ์ ฉบับที่ 2 ของจำเลยทั้งห้าดังกล่าวแล้ว เมื่อจำเลยทั้งห้าคำเนน
กระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้องเอง

โดยแทนที่จะอุทธรณ์คำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
ที่สั่งยกคำร้องขอคำเนนคดีอย่างคนอนาถาดังกล่าว แต่กลับยื่นคำร้องขอให้ศาลคดีทรัพย์สินทาง
ปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางเพิกถอนคำสั่งนั้น

ดังนั้นที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งยกคำร้องของ
จำเลยทั้งห้าที่ขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวจึงชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยทั้งห้าฟัง ไม่ขึ้น

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นนี้ให้เป็นพับ

นายประชา ประสงค์จรรยา

นายเสริมศักดิ์ ผลัดธุระ

นายไชยวัฒน์ สัตยาประเสริฐ

ลงวันที่ 29 มีนาคม 2545 : อ่างอิงคดีศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง :
คดีหมายเลขแดงที่ กก.517/2543

ให้นักศึกษาวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 3

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2178-2179/2545

ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์

บริษัทเบนซ์อโตบาร์ทัน จำกัด ที่ 1 กับพวกรวม 2 คน จำเลย

เรื่อง การค้าระหว่างประเทศ ทรัพย์สินคดี ค่าประกัน

(ยื่นขอขยายเวลาวางเงินค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์และขอสืบพยาน)

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินตามสัญญาทรัพย์สินคดีและสัญญาประกันจำนวน 30,444,494.32 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 18.50 ต่อปีของค้ำเงินจำนวน 24,103,805 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ

จำเลยทั้งสองให้การว่า จำเลยที่ 1 ไม่เคยทำสัญญาทรัพย์สินคดีตามคำฟ้อง และจำเลยที่ 2 ไม่เคยค้ำประกันสัญญาทรัพย์สินคดีใด ๆ ขอให้ยกฟ้อง

ระหว่างพิจารณา จำเลยทั้งสองขอเลื่อนการสืบพยานจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่า จำเลยที่ 2 เคนทางไปต่างจังหวัดไม่สามารถมาเบิกความเป็นพยานได้ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางเห็นว่า เป็นการประวิงคดีซึ่งได้นัดไว้ล่วงหน้า 5 เดือน จึงไม่อนุญาตให้เลื่อนการสืบพยาน และถือว่าจำเลยทั้งสองไม่มีพยานมาสืบ แล้วพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 30,444,494.32 บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาแล้ว เห็นว่า จำเลยทั้งสองไม่ได้สาบานตัวต่อศาลว่าไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าธรรมเนียมศาลได้ภายในเวลาที่ศาลกำหนด จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถา หากจำเลยทั้งสองประสงค์จะอุทธรณ์คำพิพากษาคือไปให้นำเงินค่าฤชาธรรมเนียมมาวางศาลภายใน 30 วัน จำเลยทั้งสองทราบคำสั่งศาลแล้วขอขยายเวลานำเงินค่าฤชาธรรมเนียมมาวาง

ศาลหลายครั้ง ครึ่งสุดท้ายศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งยกคำร้องขอขยายระยะเวลาของจำเลยทั้งสอง คำคำร้องให้เป็นพับ

จำเลยทั้งสองอุทธรณ์คำสั่งที่ยกคำร้องขอขยายระยะเวลาวางเงินค่าฤชาธรรมเนียมต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ที่จำเลยทั้งสองอุทธรณ์คำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ให้ยกคำร้องขอขยายระยะเวลาวางเงินค่าฤชาธรรมเนียม โดยอ้างว่ายังไม่สามารถหาเงินค่าฤชาธรรมเนียมมาวางศาลได้เพราะเป็นเงินจำนวนมากสำหรับจำเลยทั้งสองนั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยทั้งสองทราบคำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางให้นำเงินค่าฤชาธรรมเนียมมาวางศาลตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2543 และได้ขอขยายระยะเวลาวางเงินดังกล่าวออกไปอีก 2 ครั้ง ครั้งละ 60 วัน

ครั้นถึงกำหนดจำเลยทั้งสองขอขยายระยะเวลาวางเงินค่าฤชาธรรมเนียมออกไปเป็นครั้งที่ 3 เป็นเวลา 60 วัน โดยไม่มีเหตุความจำเป็นอื่นนอกจากที่เคยกล่าวอ้าง จึงไม่มีเหตุผลสมควรที่จะขยายระยะเวลาดังกล่าวต่อไปอีก ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งให้ยกคำร้องส่วนนี้จึงชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสองฟังไม่ขึ้น

ส่วนที่จำเลยทั้งสองอุทธรณ์คำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางไม่อนุญาตให้จำเลยทั้งสองเลื่อนการสืบพยาน โดยอ้างว่าเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะจำเลยทั้งสองไม่มีเจตนาประวิงคดี ขอให้สืบพยานจำเลยทั้งสองแล้วพิจารณาพิพากษาคดีใหม่นั้น เท่ากับจำเลยทั้งสองอุทธรณ์ขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศมีคำพิพากษายกคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางและให้สืบพยานจำเลยทั้งสองต่อไป จำเลยทั้งสองจึงต้องนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 มาตรา 38 ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229 เมื่อจำเลยทั้งสองเสียแต่ค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์จำนวน 200 บาท แต่ไม่วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษา จึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและ

การค้าระหว่างประเทศกลางจะสั่งรับอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยทั้งสองไว้ ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศก็ไม่รับวินิจฉัยให้

พิพากษาขึ้นตามคำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ที่ให้ยกคำร้องขอขยายระยะเวลาวางเงินค่าอุทธรณ์นิยมน ยกอุทธรณ์คำสั่งที่ขอให้สืบพยานจำเลยทั้งสองใหม่ คืบค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์คำสั่ง 200 บาท แก่จำเลยทั้งสอง ค่าอุทธรณ์นิยมนชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ

นายชาญชัย ลิขิตจิตถะ

นายไชยวัฒน์ สัตยาประเสริฐ

นายพิชิต คำแฝง

ลงวันที่ 30 เมษายน 2545 : อ่านเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2545 อ่างอิงคดีศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง : คดีหมายเลขแดงที่ กค.156/2543

ให้นักศึกษาวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นกรณีศึกษานี้

กรณีศึกษาที่ 4

คำพิพากษาฎีกาที่ 4323/2546

ธนาคารศรีนครจำกัด (มหาชน) โจทก์
บริษัทแกรนด์เคียร์ อุตสาหกรรม จำกัด ฯ ที่ 1 กับพวก จำเลย

เรื่อง การค้าระหว่างประเทศ เลตเตอร์ออฟเครดิต
ทรัสต์รีซิท คำประกัน จำนอง
(ชั้นอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่ให้เลื่อนคดีและคำสั่งระหว่างพิจารณา)

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า จำเลยที่ 1 เป็นลูกค้าธนาคาร โจทก์ จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นผู้ค้าประกันหนี้สินทุกชนิดของจำเลยที่ 1 ที่มีอยู่กับโจทก์ โดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม และจำเลยที่ 2 ได้จดทะเบียน จำนองที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 69278 และ 69279 ตำบลสวนหลวง (พระโขนงฝั่งใต้) อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ 1 เป็นเงินจำนวน 9,500,000 บาท โดยยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 19 ต่อปี

เมื่อประมาณปี 2539 ถึงปี 2540 จำเลยที่ 1 มาขอเปิดเลตเตอร์-ออฟเครดิตกับโจทก์ รวม 7 ฉบับ เพื่อสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศรวม 7 ครั้ง เมื่อผู้ขายได้ส่งสินค้าลงเรือและส่งตัวแลกเปลี่ยนมาเรียกเก็บเงิน โจทก์ได้ชำระเงินค่าสินค้าแก่ผู้ขายแทนจำเลยที่ 1 ไป

เมื่อเรือบรรทุกสินค้าเดินทางมาถึงประเทศไทย จำเลยที่ 1 มิได้นำเงินค่าสินค้ามาชำระให้แก่โจทก์ แต่ขอทำสัญญาทรัสต์รีซิท รวม 7 ฉบับ เพื่อรับสินค้าออกไปก่อนแล้วจะชำระเงินคืนภายในกำหนด แต่จำเลยที่ 1 ผิดนัด ไม่ชำระเงินตามกำหนด รวมหนี้ตามสัญญาทรัสต์รีซิททั้งเจ็ดฉบับ เป็นเงิน 73,093.76 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินไทยจำนวน 9,540,668.72 บาท

ขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงินจำนวนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยรวมจำนวน 15,609,383.44 บาท กับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 14.75 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 9,540,668.72 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากจำเลยทั้งสามไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้ยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาด หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสามออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์

จำเลยที่ 1 และที่ 2 ขาดนัดยื่นคำให้การ

จำเลยที่ 3 ให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เพราะหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ที่มอบอำนาจให้นายวิรัช โพธิ์ภูเสวด หรือ ชาญยุทธ พินโย เป็นผู้ฟ้องคดีนี้ เป็นหนังสือมอบอำนาจที่ลงลายมือชื่อผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจปลอม และประทับตราธนาคารโจทก์ปลอม จึงเป็นเอกสารปลอม

จำเลยที่ 3 รับว่าได้เข้าทำสัญญาจำนองกับจำเลยที่ 1 จริง ในวงเงินจำนวน 13,000,000 บาท แต่หนี้ทั้งเจ็ดรายการตามคำฟ้อง จำเลยที่ 1 ได้ชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยไปแล้วบางส่วน คงค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นจำนวน 8,800,000 บาท และโจทก์ติดราคารัพย์จำนองของจำเลยที่ 2 เป็นเงิน 9,500,000 บาท สูงกว่าจำนวนหนี้ที่จำเลยที่ 3 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ โจทก์จึงสามารถบังคับจำนองเขาแก่หลักประกันของจำเลยที่ 2 ได้อยู่แล้ว โดยไม่ต้องเรียกให้จำเลยที่ 3 ชำระหนี้แก่โจทก์ก่อน โจทก์ทวงถามให้ชำระหนี้และบอกกล่าวบังคับจำนองโดยไม่ชอบ จึงไม่มีผลตามกฎหมาย โจทก์คิดค่าปรับเป็นดอกเบี้ยสูงเกินไป ขอให้ยกฟ้อง

ในวันนัดสืบพยานโจทก์นัดแรก จำเลยที่ 3 ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดีอ้างว่าทนายจำเลยที่ 3 คิดว่าความที่ศาลอื่น ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งอนุญาต ในวันนัดสืบพยานโจทก์นัดที่ 2 จำเลยที่ 3 แกลงขอเลื่อนคดีอ้างว่า จำเลยที่ 3 กำลังเสนอโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ต่อโจทก์ หากตกลงกันได้ จะมาทำขอมในนัดหน้า หากนัดหน้าเจรจาดตกลงกันไม่ได้

จำเลยที่ 3 แกลงขอสละประเด็นข้อต่อสู้ของจำเลยที่ 3 ทั้งหมด และไม่ตั้งใจสืบพยานหลักฐานของจำเลยที่ 3 โจทก์แกลงว่า วันนัดสืบพยานโจทก์มาศาลพร้อมที่จะเข้าเบิกความ 2 ปาก หากจำเลยที่ 3 แกลงขอมสละประเด็นข้อต่อสู้ดังกล่าว โจทก์ก็ไม่คัดค้านการเลื่อนคดี

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางอนุญาตให้เลื่อนคดีไปนัดพร้อมเพื่อทำ
ยอมหรือนัดสืบพยานโจทก์ในนัดหน้า

แต่เมื่อถึงวันนัดหมายจำเลยที่ 3 ยื่นคำร้องขอถอนตัวจากการเป็นทนายความของ
จำเลยที่ 3 และจำเลยที่ 3 ได้มอบฉันทะให้เสมียนทนายความอื่นใบแต่งตั้งทนายความแต่งตั้งให้
นายสุวิจักขณ์ มงคลเสาวมิต เป็นทนายความคนใหม่ และยื่นคำร้องขอเลื่อนคดีอ้างว่าเพิ่งได้รับ
แต่งตั้งเป็นทนายความของจำเลยที่ 3 และคิดว่าความที่ศาลอื่นกับยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การ
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งว่าในนัดที่แล้วทนายจำเลยที่ 3
คนเดิมได้แถลงสละประเด็นข้อต่อสู้และไม่คิดใจสืบพยานทั้งจำเลยที่ 3 ก็แต่งตั้งและถอดถอน
ทนายจำเลยครั้งนี้เป็นคนที่ 3 แล้ว ประกอบกับการยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การก็ได้ยื่นล่วงหน้า
ก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่า 7 วัน พฤติการณ์ในการดำเนินคดีของจำเลยที่ 3 เห็นได้ว่ามีเจตนา
ประวิงคดีให้ชักช้า จึงไม่อนุญาตให้แก้ไขคำให้การและไม่อนุญาตให้เลื่อนคดี และมีคำสั่งว่า
จำเลยที่ 1 และที่ 2 ขาดนัดพิจารณา ให้โจทก์นำพยานเข้าสืบจนเสร็จการสืบพยานโจทก์ เนื่อง
จากจำเลยที่ 3 ไม่คิดใจสืบพยาน ถือว่าคดีเป็นอันเสร็จการพิจารณา

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาแล้วพิพากษาให้
จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงินจำนวน 15,609,383.44 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราคำนวณโดยตาม
ประกาศธนาคารโจทก์ แต่ไม่เกินอัตราร้อยละ 14.75 ต่อปี จากคืนเงินจำนวน 9,540,668.72 บาท
นับแต่วันที่ 8 มีนาคม 2543 อันเป็นวันฟ้อง จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์
หากจำเลยที่ 2 ไม่ชำระ ก็ให้บังคับจำนองเอาจากที่ดินที่จำนองเป็นประกัน หากได้เงินไม่พอ
ชำระหนี้ ก็ให้บังคับคดีเอาจากทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ 2 ค่อยไปจนกว่าจะครบจำนวนให้จำเลย
ทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยค่าทนายความนั้น ให้จำเลยที่ 1 และที่ 2
ร่วมกันชดใช้จำนวน 10,000 บาท และจำเลยที่ 3 ชดใช้จำนวน 50,000 บาท

จำเลยที่ 3 อุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้จำเลยที่ 3 เลื่อนคดี และคำสั่งรับฟังบันทึก
ถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของนายวรพงศ์ อรศิริสกุล พยานโจทก์ต่อศาลฎีกา

ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา บริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี จำกัด ยื่นคำร้องขอ
เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541
มาตรา 7 ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศอนุญาต

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตรวจสำนวน ประชุมปรึกษาแล้ว มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 3 ข้อแรกว่าคำสั่งของศาล ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่วินิจฉัยว่า พฤติการณ์ในการดำเนินคดีของ จำเลยที่ 3 เป็นการประวิงคดีให้ชักช้า และไม่อนุญาตให้เลื่อนคดีตามคำร้องของจำเลยที่ 3 เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

จำเลยที่ 3 อุทธรณ์ว่าการที่นายจำเลยที่ 3 คนเดิมขอถอนตัวเพราะความเห็นในการดำเนินคดีไม่ตรงกัน และจำเลยที่ 3 ก็ได้ชวนขวายแต่งตั้งทนายความคนใหม่เข้าดำเนิน กระบวนพิจารณาโดยทันทีแสดงได้ว่าจำเลยที่ 3 เอาใจใส่แก่คดีของตน ทั้งเหตุขอเลื่อนคดีของ จำเลยที่ 3 เพราะทนายจำเลยที่ 3 คนใหม่คิดว่าความที่ศาลอื่นซึ่งนัดไว้ก่อนที่จะได้รับแต่งตั้งให้ เป็นทนายความคนใหม่ของจำเลยที่ 3 นับว่าเป็นเหตุจำเป็นและเป็นเหตุอันสมควร

คำสั่งของศาลที่วินิจฉัยว่า จำเลยที่ 3 มีพฤติการณ์ประวิงคดีและไม่อนุญาตให้เลื่อน คดีจึงไม่ชอบนั้น เห็นว่า ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศได้ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อ พิจารณาพิพากษาคดีประเภท ที่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ มีกระบวนการพิจารณาที่บัญญัติไว้เป็น พิเศษ โดยเน้นการพิจารณาให้เสร็จไปโดยรวดเร็วแตกต่างจากคดีสามัญ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดี ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 ว่า

“ให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศดำเนินการนั่งพิจารณาคดี ติดต่อกันไปโดยไม่เลื่อนคดีจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่มีเหตุจำเป็น อันมีอาจก้าวล่วงเสีย ได้ และเมื่อเสร็จการพิจารณาคดี ให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศรีบทำคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว”

คดีนี้จำเลยที่ 3 ถูกฟ้องให้รับผิดชอบในฐานะผู้ค้าประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 3 ยื่นคำให้การต่อสู้คดีปฏิเสธความรับผิดชอบ

ส่วนจำเลยที่ 1 และที่ 2 ขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศกลางกำหนดวันนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ 21 กันยายน 2543 และนัดสืบพยาน จำเลยที่ 3 ในวันที่ 25 กันยายน 2543 ในคราวเดียวกัน

แต่เมื่อถึงวันนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ 21 กันยายน 2543 นายชาติอุทัย เทียนทอง ทนายจำเลยที่ 3 ยื่นคำร้องขอถอนตัวจากการเป็นทนายความของจำเลยที่ 3 โดยอ้างเหตุว่า ได้ลาออกจากสำนักงานทนายความเจ้าของคดีแล้ว ขณะเดียวกันจำเลยที่ 3 ก็ได้ยื่นใบแต่งตั้งทนายความ แต่งตั้งให้นายไกรสร มีสมงาม เป็นทนายความของจำเลยที่ 3 คนใหม่ และทนายจำเลยที่ 3 คนใหม่ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดีอ้างเหตุคิดว่าความที่ศาลอื่นซึ่งนัดไว้ก่อน โจทก์ไม่คัดค้าน ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้เลื่อนไปนัดสืบพยานโจทก์และพยานจำเลยที่ 3 ในวันที่ 25 กันยายน 2543 ตามที่นัดไว้แล้ว และเมื่อถึงวันนัดดังกล่าวซึ่งจะต้องมีการพิจารณาสืบพยานโจทก์และพยานจำเลยที่ 3 ทนายจำเลยที่ 3 กลับแถลงต่อศาลว่า จำเลยทั้งสามได้ถูกโจทก์ฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งที่ศาลอื่น จำเลยที่ 3 กำลังเสนอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ต่อโจทก์พร้อมกันทั้งสองคดี หากตกลงกันได้ + จะมาทำขอมต่อศาลในนัดหน้า หากเจรจาดตกลงกันไม่ได้ จำเลยที่ 3 ขอสละประเด็นข้อต่อสู้ของ จำเลยที่ 3 ทั้งหมด และไม่คิดใจสืบพยาน

โจทก์แถลงว่า วันนี้พยานโจทก์มาศาลและพร้อมที่จะสืบ หากจำเลยที่ 3 ขอสละ ประเด็นข้อต่อสู้ดังกล่าว โจทก์ก็ไม่คัดค้านการเลื่อนคดี ศาลอนุญาตให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อทำ ขอมหรือนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2543 โดยทั้งโจทก์ก็คดี ศาลทรัพย์สินทาง ปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางก็ดี คาดหมายว่าคดีนี้จะเสร็จการพิจารณาในวันนัด พิจารณาครั้งหน้า

แต่เมื่อถึงวันนัดที่ 20 พฤศจิกายน 2543 ปรากฏว่านายไกรสร ทนายจำเลยที่ 3 ได้ ยื่นคำร้องขอถอนตัวออกจากการเป็นทนายความของจำเลยที่ 3 โดยอ้างว่ามีความคิดเห็นไม่ตรงกับจำเลยที่ 3

ขณะเดียวกันจำเลยที่ 3 ก็ยื่นใบแต่งตั้งทนายความต่อศาล แต่งตั้งให้นายสุวิจักขณ์ มล กลเสาวนิศ เป็นทนายความคนใหม่และทนายจำเลยที่ 3 คนใหม่ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดีอ้างเหตุว่า คนคิดว่าความที่ศาลอื่นกับ ยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การของจำเลยที่ 3 ด้วย

ทนายโจทก์แถลงคัดค้านการขอแก้ไขคำให้การ และการขอเลื่อนคดีและแถลงเพิ่ม เติมว่านับแต่วันนัดที่แล้วจำเลยที่ 3 ไม่เคยไปติดต่อขอเจรจากับโจทก์แต่อย่างใด

เห็นว่า การที่จำเลยที่ 3 อ้างเหตุผลและความจำเป็นขอเลื่อนคดีต่อศาลในวันนัดที่ 25 กันยายน 2543ว่าจะไปเจรจาดตกลงกับโจทก์ ซึ่งคดีอาจตกลงกันได้ ทั้งยังเสนอเงื่อนไขว่า หากไม่ สามารถตกลงกันได้ในวันนัดหน้า จำเลยที่ 3 ขอสละประเด็นข้อต่อสู้และไม่คิดใจสืบพยาน ซึ่งมี

นำหน้าให้ศาลและโจทก์เชื่อว่าในนัดหน้าการพิจารณาคดีสามารถดำเนินต่อไปให้เสร็จได้โดยไม่
มีเหตุที่จะเลื่อนการพิจารณาต่อไปอีก โจทก์จึงแถลงไม่คัดค้านและศาลก็อนุญาตให้เลื่อนคดีไป
อีกประมาณ 1 เดือน

การที่จำเลยที่ 3 มิได้ไปติดต่อกับโจทก์เพื่อการเจรจาตกลงกันตามที่ได้แถลงไว้ต่อ
ศาลในนัดวันที่ 25 กันยายน 2543 แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 3 มิได้มีเจตนาที่จะไปเจรจากับโจทก์
อย่างจริงจัง แต่นำมาแถลงเพื่อเป็นเหตุผลที่จะขอเลื่อนคดีออกไปในนัดนั้นเท่านั้น

ครั้นมาถึงวันนัดพร้อมเพื่อทำยอมหรือสืบพยานโจทก์ ทนายจำเลยที่ 3 ยื่นคำร้อง
ขอถอนตัวจากการเป็นทนายความของจำเลยที่ 3 และจำเลยที่ 3 ก็ยื่นใบแต่งตั้งทนายความ แต่งตั้ง
ทนายความคนใหม่เข้ามาว่าความแทนและทนายจำเลยที่ 3 คนใหม่ก็ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดีอ้างคิด
ว่าความที่ศาลอื่นซึ่งนัดไว้ก่อนซึ่งโดยทั่วไปก็เป็นเหตุผลที่จำเป็นที่ศาลควรอนุญาตให้เลื่อนคดี

สำหรับคดีนี้ศาลเคยอนุญาตให้เลื่อนคดีเพราะทนายจำเลยที่ 3 ถอนตัว และทนาย
จำเลยที่ 3 ที่แต่งตั้งใหม่คิดว่าความที่ศาลอื่นไม่อาจมาในวันนัดสืบพยานโจทก์นัดแรกได้ และนัด
ที่ 2 ก็ขอเลื่อนคดีเพราะขอเวลาเจรจากับโจทก์

ดังนั้น การขอเลื่อนคดีในนัดที่ 3 ของจำเลยที่ 3 จึงไม่ใช่การขอเลื่อน คดีในกรณี
ปกติทั่วไป ดังนั้น หากจำเลยที่ 3 มีความสุจริตและมีความจำเป็นต้องแต่งตั้งทนายความคนใหม่
จำเลยที่ 3 ก็ควรจะต้องพิจารณาว่าทนายความที่จะแต่งตั้งใหม่นั้น ไม่ได้คิดว่าความในคดีอื่นหรือ
ไม่มีกิจธุระจำเป็นในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2543 พร้อมทั้งจะว่าความให้แก่จำเลยที่ 3 ในวันดัง
กล่าว เพื่อให้คดีต้องล่าช้าออกไปดังที่จำเลยที่ 3 แถลงต่อศาลในนัดที่แล้ว การที่จำเลยที่ 3 แต่ง
ตั้งนายสุวิจักขณ์ซึ่งคิดว่าความคดีอื่นในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2543 เข้ามาเป็นทนายความคนใหม่
จำเลยที่ 3 ย่อมทราบคืออยู่แล้วว่า ทนายความคนใหม่ไม่สามารถว่าความให้แก่จำเลยที่ 3 ได้ในวัน
นัดและต้องขอเลื่อนคดี

หากศาลต้องอนุญาตให้เลื่อนคดีไป จำเลยที่ 3 ก็สามารถเลื่อนคดีได้เพราะเหตุเดียว
กันโดยไม่มีที่สิ้นสุด การกระทำของจำเลยที่ 3 ถือได้ว่าเป็นการขัดขวางการพิจารณาคดีมิให้
เสร็จไปโดยรวดเร็ว พฤติการณ์เป็นการประวิงคดี ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่าง
ประเทศกลางวินิจฉัยว่า พฤติการณ์ในการดำเนินคดีของจำเลยที่ 3 เป็นการประวิงคดีให้ชักช้า
และไม่อนุญาตให้เลื่อนคดีนั้น ชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยที่ 3 ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 3 ต่อไปว่า การที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของนายวรพงศ์ อรศิริกุล พยานโจทก์แทนการสืบพยานเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า กระบวนการพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกำหนดไว้เป็นพิเศษตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 และข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2540 สำหรับกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการเสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงในการสืบพยานบุคคลมีระบุอยู่ในข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2540 ข้อ 29 และ ข้อ 30 ดังนี้

ข้อ 29 เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีคำขอและศาลเห็นสมควร เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้คู่ความเสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของผู้ที่ตนประสงค์จะอ้างเป็นพยานแทนการซักถามผู้ให้ถ้อยคำเป็นพยานต่อหน้าศาลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

คู่ความที่ประสงค์จะขอเสนอบันทึกถ้อยคำแทนการซักถามพยานตามวรรคหนึ่ง จะต้องยื่นคำร้องแสดงความจำนงพร้อมเหตุผลต่อศาลก่อนวันสืบพยานบุคคลนั้น ให้ศาลพิจารณากำหนดระยะเวลาที่คู่ความจะต้องยื่นบันทึกถ้อยคำดังกล่าวต่อศาลและส่งสำเนาบันทึกถ้อยคำนั้นให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อมีการยื่นบันทึกถ้อยคำต่อศาลแล้วคู่ความที่ยื่นไม่อาจขอลอนบันทึกถ้อยคำนั้น และให้ถือว่าบันทึกถ้อยคำดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานในคดีแล้ว

ให้ผู้ให้ถ้อยคำมาศาลเพื่อเบิกความตอบคำถามและคำถามติงของคู่ความหากผู้ให้ถ้อยคำไม่มาศาล ให้ศาลปฏิเสธที่จะรับฟังบันทึกถ้อยคำของผู้นั้นเป็นพยานหลักฐานในคดี แต่ถ้าศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจะรับฟังบันทึกถ้อยคำที่ผู้ให้ถ้อยคำมิได้มาศาลนั้นประกอบพยานหลักฐานอื่นก็ได้

ในกรณีที่คู่ความตกลงกันให้พยานไม่ต้องมาศาล หรือคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งไม่คิดไต่ถามคำถามพยาน ให้ศาลรับฟังบันทึกถ้อยคำดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานในคดี

ส่วนข้อ 30 กำหนดถึงรายการต่างๆ ที่ต้องมีในบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง

สำหรับคดีนี้ โจทก์ยื่นบัญชีพยานระบุชื่อนายวรพงศ์ อธิวิธกุล เป็นพยานบุคคลของ โจทก์ลำดับที่ 2 ตามบัญชีพยานลงวันที่ 8 มีนาคม 2543 และในวันที่ 13 กันยายน 2543 โจทก์ยื่นบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของนายวรพงศ์ซึ่งมีรายการครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในข้อ กำหนดข้อ 30 ต่อศาลพร้อมกับคำแถลงขออนุญาตใช้บันทึกถ้อยคำดังกล่าวแทนการซักถาม พยานบุคคลดังกล่าว โดยโจทก์ได้จัดส่งสำเนาทะเบียนที่ถ้อยคำดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 3 แล้วเมื่อถึง วันนัดสืบพยานโจทก์ครั้งแรก วันที่ 21 กันยายน 2543 ทนายจำเลยที่ 3 ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดี และได้กล่าวไว้ในคำร้องด้วยว่า หากโจทก์จะใช้บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงแทนการสืบพยาน บุคคลแล้ว จำเลยที่ 3 ไม่ค้าน และขอชักค้ำผู้ให้ถ้อยคำในนัดหน้าพร้อมกับสืบพยานจำเลยที่ 3 ซึ่งต่อมาศาลก็มีคำสั่งอนุญาตให้เลื่อนไปนัดสืบพยานโจทก์พร้อมพยานจำเลยที่ 3 ในนัดหน้า ดัง นั้น ในวันนัดสืบพยานโจทก์นัดสุดท้าย ทนายจำเลยที่ 3 ไม่มาศาลแต่ได้ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดี เมื่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางไม่อนุญาตให้เลื่อนคดี และให้ โจทก์นำพยานเข้าสืบ การที่ทนายจำเลยที่ 3 ไม่มาศาลยอมถือได้ว่าจำเลยที่ 3 ไม่คิดใจที่จะชัก ค้ำนายวรพงศ์พยานโจทก์

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางยอมรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยัน ข้อเท็จจริงของนายวรพงศ์เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ โดยไม่จำเป็นต้องให้นายวรพงศ์พยาน โจทก์ที่มาศาลในวันดังกล่าวเข้าเบิกความต่อหน้าศาลอีกตามข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาฯ พ.ศ. 2540 ข้อ 29 วรรคท้าย

ทั้งในข้อกำหนดเกี่ยวกับการเสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงแทนการสืบพยาน บุคคลก็ได้ระบุให้ผู้ให้ถ้อยคำต้องสาบานหรือปฏิญาณตนก่อนให้ถ้อยคำตามบันทึกนั้นแต่อย่าง ใด การที่บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของนายวรพงศ์มิได้มีข้อความของการสาบานหรือปฏิญาณ ตนของนายวรพงศ์ ทั้งไม่มีลายมือชื่อของบุคคลผู้รับการสาบานหรือปฏิญาณลงไว้ ก็ไม่ทำให้ บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของนายวรพงศ์เสียไปแต่อย่างใด เพียงแต่เมื่อผู้ให้ถ้อยคำนั้นมา ศาลเพื่อตอบคำถามค้านและคำถามตั้งของคู่ความ จึงจะต้องสาบานหรือปฏิญาณก่อนเบิกความ และโจทก์ไม่จำเป็นต้องระบุอย่างบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงของนายวรพงศ์ไว้ในบัญชีพยานโจทก์ ในฐานะเป็นพยานเอกสาร เพราะถือว่าการส่งบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงเป็นกระบวนการ

พิจารณาแทนการสืบพยานบุคคล ดังนั้น เมื่อโจทก์ระบุชื่อนายวรพงศ์เป็นพยานบุคคลของโจทก์
ไว้ในบัญชีพยานของโจทก์แล้ว

การที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรับฟังบันทึกถ้อยคำ
ยืนยันข้อเท็จจริงของนายวรพงศ์พยานบุคคลของโจทก์แทนการที่โจทก์ต้องซักถามตัวพยานจึงเป็น
กระบวนการพิจารณาที่ชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของจำเลยที่ 3 ในข้อนี้ก็ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

พิพากษาขึ้น ให้จำเลยที่ 3 ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ 1,500 บาท แทนโจทก์

นายสุวัฒน์ วรรณะหทัย

นายเสริมศักดิ์ ผลัดธุระ

นายไชยวัฒน์ สัตยาประเสริฐ

ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2546 : อ่านเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2546 อ่างอิงคดีศาลทรัพย์สินทาง
ปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง คดีหมายเลขแดงที่ กค.565/2543

ให้นักศึกษาวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 5

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 401/2546

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์
บริษัทเอส ซี เอช อินคัสทรีส์ จำกัด ที่ 1 กับพวกรวม 6 คน จำเลย

เรื่อง การค้าระหว่างประเทศ เลตเตอร์ออฟเครดิต
ทรัสต์รีซีท คำประกัน จำนอง
(ชั้นขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์)

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ชำระหนี้ตามเลตเตอร์ออฟเครดิตและสัญญาทรัสต์รีซีทแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย โดยให้จำเลยที่ 2 ถึงที่ 6 รับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 ในฐานะผู้ค้ำประกันและผู้จำนอง

ระหว่างพิจารณาบริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัดซึ่งได้รับโอนสิทธิเรียกร้องที่โจทก์มีต่อจำเลยทั้งหกจากโจทก์ ยื่นคำร้องขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 มาตรา 7 โดยได้รับอนุญาตจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยทั้งหกร่วมกันชำระเงินจำนวน 651,626,580.58 บาท แก่ผู้เข้าสวมสิทธิ (แทนโจทก์) พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 14.5 ต่อปี จากค้ำเงินจำนวน 465,267,740.04 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ 30 พฤศจิกายน 2542) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ

แต่อัตราดอกเบี้ยหลังฟ้องคิดไม่เกินอัตราสูงสุดที่กำหนดไว้ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์จำนองตามฟ้องออกขายทอดตลาด นำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้เข้าสวมสิทธิ (แทนโจทก์) ถ้าเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไม่พอชำระหนี้ก็ให้ยึดทรัพย์สินอื่น

ของจำเลยทั้งหกออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้เข้าสวมสิทธิ (แทนโจทก์) จนกว่าจะครบถ้วน กับให้จำเลยทั้งหกร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์เดิม และผู้เข้าสวมสิทธิ (แทนโจทก์) โดยกำหนดค่าทนายความ 60,000 บาท

หลังจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางอ่านคำพิพากษาให้คู่ความฟังเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2544 แล้ว จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ได้ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาขึ้นอุทธรณ์รวม 4 ครั้ง โดยครั้งสุดท้ายศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาขึ้นอุทธรณ์แก่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ได้จนถึงวันที่ 29 ตุลาคม 2544

ต่อมาวันที่ 22 ตุลาคม 2544 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ขึ้นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พร้อมกับยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาวางเงินค่าธรรมเนียมออกไปอีก 30 วัน นับแต่วันยื่นคำร้อง และในวันเดียวกันนั้น ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งว่า

“จำเลยอ้างเหตุว่าไม่มีเงินในการวางศาลชั้นอุทธรณ์ แม้จะขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเลยขอก็ไม่แน่ว่าจะได้เงิน ประกอบกับคดีนี้จำเลยขอขยายระยะเวลาขึ้นอุทธรณ์ถึง 4 ครั้ง หากจำเลยตั้งใจจะอุทธรณ์อย่างจริงจัง ย่อมต้องใช้ระยะเวลาในช่วงขยายอุทธรณ์จัดเตรียมเงินให้พร้อมแต่กลับมิได้กระทำ กรณีไม่มีเหตุสมควรที่จะขยายเวลาให้ จึงให้จำเลยนำค่าฤชาธรรมเนียมมาวางต่อศาลภายในวันที่ 26 ตุลาคม 2544 มิฉะนั้นถือว่าไม่คิดใจอุทธรณ์”

ครั้นวันที่ 30 ตุลาคม 2544 นิติกรประจำศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางทำรายงานเจ้าหน้าที่เสนอศาลว่า (จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5) มิได้นำเงินค่าธรรมเนียมมาวางศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ในวันดังกล่าวศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางได้สั่งอุทธรณ์ของจำเลย (ที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5) ว่า “จำเลย (ที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5) ไม่วางเงินภายในกำหนดถือว่าไม่คิดใจอุทธรณ์”

ต่อมาวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ยื่นคำร้องขอถ่ายสำเนาคำสั่งศาลพร้อมกับขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งโดยบรรยายมาในคำร้องว่า แม้จำเลยที่ 1 และที่ 2 จะประสบปัญหาการขาดทุน แต่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ก็จะพยายามหาเงินค่าธรรมเนียมมาวางศาลตามระยะเวลาในคำร้องขอขยายระยะเวลาวางเงินค่าธรรมเนียมฉบับแรก อีกทั้งในการขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ทั้ง 3 ครั้ง (ที่ถูก 4 ครั้ง) ก็ได้ได้เกี่ยวกับการจัดเตรียมเงินค่าฤชาธรรมเนียม แต่เกี่ยวกับความล่าช้าในการถ่ายเอกสารและขอรับเอกสารจากศาล

เพื่อใช้ในการอุทธรณ์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 มีความประสงค์จะอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาล
ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางและขอขยายระยะเวลาวางเงินค้ำธรรมเนียม
จำนวน 522,540 บาท ประกอบด้วยจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ยังมีได้ถ่ายสำเนาคำสั่งศาลที่ไม่
อนุญาตให้ขยายระยะเวลาวางเงินค้ำธรรมเนียมฉบับลงวันที่ 22 ตุลาคม 2544 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3
และที่ 5 จึงมาถ่ายสำเนาคำสั่งศาลดังกล่าวอีกทั้งอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ก็มีทางจะ
ทำให้คำพิพากษาเปลี่ยนไปด้วยเหตุดังกล่าว จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 จึงขอขยายระยะเวลา
อุทธรณ์คำสั่งขออนุญาตวางเงิน (ที่ถูกคำสั่งที่ไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลาวางเงิน) ออกไปสัก 30
วันนับแต่วันยื่นคำร้อง และในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2544 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า
ระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งว่า “อนุญาตให้ถ่ายคำสั่งศาลวันที่ 22 ตุลาคม 2544 ตามรายงานเจ้า
หน้าที่ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2544 แจ้งว่าจำเลยไม่นำเงินค้ำค่าธรรมเนียมมาชำระภายในกำหนด จึง
ถือว่าจำเลยไม่ตั้งใจอุทธรณ์ตามคำสั่งศาลลงวันที่ 22 ตุลาคม 2544 แล้ว ทนายจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3
และที่ 5 เพิ่งมายื่น (คำร้อง) ขอขยายระยะเวลาเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนด (ให้วางเงิน) โดยไม่มี
พฤติการณ์พิเศษหรือเหตุสุดวิสัย จึงให้ยกคำร้อง คำคำร้องให้เป็นพับ

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 อุทธรณ์

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตรวจสำนวน
ประชุมปรึกษาแล้ว ตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 อุทธรณ์
คัดค้านคำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางลงวันที่ 20 พฤศจิกายน
2544 ที่ให้ยกคำร้องฉบับลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 ของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ซึ่งจำเลยที่ 1
ถึงที่ 3 และที่ 5 อุทธรณ์คัดค้านว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องโดยวินิจฉัยผิดพลาดไป เนื่องจากคำร้อง
ฉบับลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 ของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 มิใช่คำร้องขอขยายระยะเวลาวาง
เงินค้ำธรรมเนียม (เป็นครั้งที่ 2) แต่เป็นคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งศาลทรัพย์สินทาง
ปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางลงวันที่ 22 ตุลาคม 2544 ที่ไม่อนุญาต ให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3
และที่ 5 ขยายระยะเวลาวางเงินค้ำธรรมเนียมซึ่งจะครบกำหนดอุทธรณ์ในวันที่ 20 พฤศจิกายน
2544 (ที่ถูกครบกำหนดอุทธรณ์ในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2544) จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ยื่นคำร้อง
ขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 จึงยังไม่พ้นระยะเวลา 30 วัน นับแต่วัน
ที่ศาลมีคำสั่ง (หมายถึงยังไม่พ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมาย) เห็นว่า คำคำร้อง
ฉบับลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 ของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ทนายจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5
ได้เขียนระบุไว้ที่หัวคำร้องว่าเป็น “คำร้องขอขยายระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์คำสั่ง” แม้เนื้อหาในคำ

ร้องฉบับดังกล่าวจะกล่าวถึงเรื่องที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเงินค่าธรรมเนียมที่จะต้องวางศาลและการขอขยายระยะเวลาวางเงินดังกล่าว แต่เนื้อหาใจความสำคัญของคำร้องฉบับดังกล่าวเมื่ออ่านโดยรวมแล้วก็พอเป็นที่เข้าใจได้ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ประสงค์จะขอขยายระยะเวลาขึ้นอุทธรณ์

คำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ไม่อนุญาตให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ขยายระยะเวลาวางเงินค่าธรรมเนียมออกไปอีก 30 วัน ตามที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ขอ ดังนั้นการที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางวินิจฉัยว่า คำร้องของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ฉบับลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 เป็นคำร้องขอขยายระยะเวลาวางเงินค่าธรรมเนียมที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาที่จะยื่นได้ จึงเป็นการวินิจฉัยโดยคิดหลงไปอันเป็นการไม่ชอบด้วยกระบวนการพิจารณา

ขอที่จะต้องยื่นสำนวนไปให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาคำร้องของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ดังกล่าวและมีคำสั่งใหม่อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ฟังขึ้น

พิพากษายกคำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2544 ที่ให้ยกคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งฉบับลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 ของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาคำร้องฉบับดังกล่าวของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 และมีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาล ให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรวมสั่งเมื่อมีคำสั่งใหม่

นายสุรชาติ บุญศิริพันธ์

นายเสริมศักดิ์ ผลัดธุระ

นายพินิจ เพชรรุ่ง

ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546 : อ่านเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2546 อ่างอิงคดีศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง คดีหมายเลขแดงที่ กค.255/2544

ให้นักศึกษาวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 6

คำพิพากษาฎีกาที่ 418/2546

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)ฯ โจทก์
นายชาญวุฒิ โปธิรัตน์งูร ที่ 1 กับพวกรวม 4 คน จำเลย

เรื่อง การค้าระหว่างประเทศ เลตเตอร์ออฟเครดิต
ทรัสต์รีซีท คำประกัน (ชั้นขอให้งดคดีขึ้นพิจารณาต่อไป)

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้อง ขอให้บังคับจำเลยที่ 1 และที่ 2 รับผิดชอบตามสัญญาคำประกันที่ทำไว้กับโจทก์เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ตามสัญญาเลตเตอร์ออฟเครดิตและสัญญาทรัสต์รีซีทของบริษัทไทยแมลอน โปลิเอสเตอร์ จำกัด (มหาชน) และฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 และที่ 2 รับผิดชอบตามสัญญาประกันที่นายสุกรี โปธิรัตน์งูร ทำไว้กับโจทก์เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ดังกล่าวของบริษัทไทยแมลอน โปลิเอสเตอร์ จำกัด (มหาชน) ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายสุกรี ซึ่งถึงแก่ความตายแล้วเป็นจำเลยที่ 3 และที่ 4 ตามลำดับ

ต่อมาในระหว่างพิจารณา เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2544 และวันที่ 21 สิงหาคม 2544 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งจำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ 2 และที่ 1 ตามลำดับ เพราะศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ 2 และที่ 1 เด็ดขาด เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 และวันที่ 28 มิถุนายน 2544 ตามลำดับ และในวันที่ 21 สิงหาคม 2544 นั้น

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางเห็นว่า คดีสำหรับจำเลยที่ 3 และที่ 4 ต้องด้วยพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 (3) และ 25 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมีอำนาจเข้าว่าคดีสำหรับจำเลยที่ 3 และที่ 4 แต่เนื่องจากกำหนดเวลาขึ้นคำขอรับชำระหนี้

ในคดีล้มละลายของจำเลยที่ 1 ยังไม่พ้นกำหนด จึงให้จำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ 3 เพื่อให้โจทก์ไปขอรับชำระหนี้ต่อไป

ส่วนจำเลยที่ 4 ปรากฏว่าพ้นกำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายของจำเลยที่ 2 แล้ว อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 25 และ 93 จึงมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เชื่อว่าคดีสำหรับจำเลยที่ 4 และให้นัดสืบพยานโจทก์และจำเลยที่ 4 ต่อไป ต่อมาวันที่ 29 ตุลาคม 2544 อันเป็นวันนัดสืบพยานโจทก์

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางเห็นว่า เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ 2 เค็ดขาดและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ขอเชื่อว่าคดีแทนจำเลยที่ 4 จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ 4 เพื่อให้ไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ต่อไป และให้ยกเลิกวันนัดสืบพยานจำเลยในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2544 เสีย

เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2544 บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยของสวมสิทธิเข้าเป็นโจทก์แทนธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางอนุญาต

โจทก์อุทธรณ์คำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ 4

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ที่โจทก์อุทธรณ์ว่า ตามที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ 2 เค็ดขาด จำเลยที่ 2 ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายสุกรี โปธิรัตนังกูร ยังสามารถจัดการทรัพย์สินในกองมรดกของนายสุกรีได้ เพราะทรัพย์สินในกองมรดกของนายสุกรีไม่ใช่ทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 จึงไม่อยู่ในอำนาจจัดการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่มีอำนาจเข้ามาจัดการแทนหรือว่าคดีแทนจำเลยที่ 4 การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีความเห็นว่าไม่ขอเชื่อว่าคดีแทนลูกหนี้คือจำเลยที่ 4 เป็นเหตุให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีโจทก์สำหรับจำเลยที่ 4 เพื่อให้ไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 จึงไม่ชอบ ขอให้ศาลชั้นต้นยกคดีของโจทก์สำหรับจำเลยที่ 4 ขึ้นพิจารณาพิพากษาต่อไปนั้น เห็นว่า ที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นจำเลยที่ 3 และที่ 4 ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายสุกรีซึ่งถึงแก่ความตายแล้วให้รับผิดชอบสัญญาค้ำประกันที่นายสุกรีทำไว้กับโจทก์เพื่อประกันการชำระหนี้ตามสัญญาเลตเตอร์ออฟเครดิต

และสัญญาบัตรบริษัทไทยเมล่อนโพลีเอสเตอร์ จำกัด (มหาชน) นั้นเป็นการฟ้องกองมรดกของนายสุกรีเป็นลูกหนี้ให้รับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันที่นายสุกรีทำไว้กับโจทก์ดังกล่าว

มิใช่การฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในฐานะส่วนตัวให้รับผิดชอบในหนี้ตามสัญญาค้ำประกันที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ทำไว้กับโจทก์ตามคำฟ้อง เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เฉพาะของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ลูกหนี้เด็ดขาดเท่านั้น มิได้มีเจ้าหนี้อย่างใดฟ้องนายสุกรีให้ล้มละลายและศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายสุกรีเด็ดขาด ทั้งมิได้มีเจ้าหนี้อย่างใดฟ้องขอให้จัดการทรัพย์มรดกของนายสุกรีตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 82 แต่อย่างใด

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมไม่มีอำนาจเข้ามาจัดการทรัพย์สินในกองมรดกของนายสุกรีหรือเข้ามาต่อสู้อุทธรณ์เกี่ยวกับทรัพย์สินในกองมรดกของนายสุกรีแทนจำเลยที่ 3 และที่ 4 ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 (1) และ (3) จำเลยที่ 1 และที่ 2 ยังคงมีสิทธิต่อสู้อุทธรณ์ที่โจทก์ฟ้องเกี่ยวกับทรัพย์สินในกองมรดกของนายสุกรีในฐานะทายาทโดยธรรมของนายสุกรีได้ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ 4 เพื่อให้ไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 จึงไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น

อนึ่ง แม้โจทก์มิได้อุทธรณ์คำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ให้จำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ 3 เพื่อให้โจทก์ไปขอรับชำระหนี้ต่อไปมาด้วยแต่คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงถือได้ว่าเป็นการที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยคำพิพากษาและคำสั่งตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา 45 ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 243 (1)

ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเห็นสมควรยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขเสียให้ถูกต้องด้วย

พิพากษายกคำสั่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ให้
จำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ 3 และที่ 4 ให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
ยกคดีของโจทก์สำหรับจำเลยที่ 3 และที่ 4 ขึ้นพิจารณาต่อไป คำอุทธรณ์ในชั้นนี้ให้เป็นพับ

นายสุรศักดิ์ กาญจนวิทย์

นายเสริมศักดิ์ ผลัดธุระ

นายประสพสุข บุญเดช

ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2546 : อ่านเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2546 อ่างอิงคดีศาลทรัพย์สินทาง
ปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง: คดีหมายเลขแดงที่ กค. 486/2544

ให้นักศึกษาวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นกรณีศึกษา

